

JAAERVERSLAG

2017

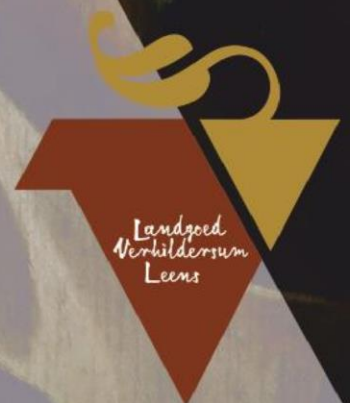
Jaarstukken

Landgoed Verhildersum Leens

Wierde 40

9965 TB Leens

11 april 2018

WWW.VERHILDERSUM.NL

Inhoudsopgave

Voorwoord.....	2
Museale Ontwikkelingen	3
Presentatie.....	9
Bezoekers.....	20
Samenwerking in de regio	21
Ondersteunende activiteiten.....	23
Communicatie en PR.....	26
Onderhoud.....	27
Personeel en Organisatie.....	30
Bijlage 1 – Bezoekersaantallen	33
Bijlage 2 – Subsidie aanvragen	34
Bijlage 3 - Bestuurssamenstelling	35
Bijlage 4 - Baten en lasten over 2017	36
Bijlage 5 - Bruiklenen en schenkingen	37

Voorwoord

De aankoop van het portret van Edzard Jacob Tjarda van Starckenborgh is het hoogtepunt van 2017 geweest. Een uniek schilderij dat na jarenlange afwezigheid is teruggekeerd op de borg.

Edzard Jacob Tjarda van Starckenborgh werd in 1673 borgheer. Hij was toen 16 jaar oud en volgde zijn vader Allard op als heer van Verhildersum en Leens. Het hele gezin is afgebeeld op een heel groot familieportret dat in de zaal van de borg hangt. Dit grote familieportret is rond 1670 geschilderd door Martinus van Grevenbroeck, die ook dit schilderij van Edzard gemaakt heeft.

Als Edzard in 1716 overlijdt, blijft zijn (2^e) vrouw Anna Habina Lewe nog jaren op Verhildersum wonen. Zij beleeft hier de Kerstvloed op 'Midwinterdagh', 25 december 1717, waarbij alleen in Leens al 182 mensen om het leven kwamen. In 1733 geeft Anna opdracht tot het bouwen van het Hinszorgel in de Petruskerk van Leens, waaraan dit jaar aandacht is besteed in de expositie "Wereldlijke macht, Kerkelijke pracht" in de museumboerderij van Verhildersum.

De aankoop van het schilderij, de verschillende activiteiten en evenementen die in het jaarverslag aan de orde komen hebben bijgedragen aan een jaar waar wij met een goed gevoel op terug kunnen kijken.

2017 was wederom een dynamisch jaar met voor elk wat wils. Naast het gebruikelijke programma met de tentoonstellingen en eigen evenementen waren er activiteiten in samenwerking met externen. Het landgoed trok 20971 bezoekers. Een lichte daling ten opzichte van het aantal bezoekers van het vorige jaar.

Het jaarverslag is tevens het verantwoordingsdocument ten aanzien van de subsidieverplichtingen van de provincie Groningen en de gemeente De Marne. Het gaat daarbij om de realisatie van de activiteiten, taken en indicatoren die vallen onder de 'Inhoudelijke subsidieverplichtingen'.

Het bestuur van de Stichting Beheer Landgoed Verhildersum is actief betrokken bij het beheer van het landgoed. Het bestuur vergaderde in 2017 tien keer. Het bestuur heeft een toekomstverkenning laten uitvoeren. Deze eerste verkenning is eind 2017 gepresenteerd. In 2018 zal worden bekeken hoe het vervolg inhoud en vorm zal krijgen. Daarbij is nadrukkelijk aangegeven dat Landgoed Verhildersum Leens geworteld is in de regionale en lokale omgeving en betekenisvol is voor de omgeving nu en in de toekomst.

Het Landgoed fungeerde als decor voor uiteenlopende activiteiten. Bij alle ontwikkelingen en activiteiten neemt het Verhaal van Verhildersum, geworteld in de 19e eeuw, ontsproten aan en tot bloei gekomen op het Groninger Hoogeland, een centrale plaats in.

Gerrit Alsema, directeur

Museale Ontwikkelingen

Het bestuur heeft in samenwerking met de directeur in 2016 het visiedocument 2017 – 2020 en een daaraan gekoppeld meerjarig uitvoeringsplan vastgesteld. Deze beide documenten zijn leidraad voor de ontwikkeling van Landgoed Verhildersum Leens tot 2021. Zij geven richting aan de gedachten die zijn vastgelegd in Koers 2020 “Toekomstvisie Landgoed Verhildersum Leens”. Daarbij wordt gebruik gemaakt van de in Koers 2020 aangegeven strategische thema’s en projecten. Jaarlijks wordt er een uitvoeringsplan opgesteld waarin de ontwikkelingen worden beschreven en vastgelegd. Het plan wordt gebruikt om een planmatige ontwikkeling te waarborgen.

In 2017 heeft het bestuur zich gebogen over een ontwikkelingsvisie voor een periode die verder reikt dan 2020. Uitgangspunt is dat wanneer het Landgoed zich betekenisvol wil ontwikkelen er een eenduidig, alles omvattend plan nodig is. Samen met het bureau Flux is een verkenning uitgevoerd naar kansen voor Verhildersum om zich betekenisvol te kunnen ontwikkelen.

De uitkomsten van deze verkenning zijn door het bestuur onderschreven en vastgesteld. In 2018 zal de verkenning worden omgezet naar een concreet plan. Dit operationele plan zal, na goedkeuring door het bestuur, leiden tot acties die Landgoed Verhildersum een sterke positie geven in de erfgoedsector van Groningen.

Collectie

Ook dit jaar zijn er weer verschillen objecten aangeboden aan Verhildersum. De stukken die een aanvulling vormen op de bestaande collectie zijn aangenomen. Verschillende vrijwilligers hebben ook in 2017 hard gewerkt aan het beheren en behouden van de collectie van Verhildersum. Voor de registratie van de collectie is een instructie geschreven. In deze instructie staat nauwkeurig beschreven op welke wijze het museum met de collectie zal omgaan. De invoer van de gegevens in de digitale database heeft dit jaar een lange periode stilgelegd. Wij zijn in juni/juli met 13 andere musea in de provincie Groningen overgegaan naar Axiell Collections, een webbased programma dat toegang geeft tot Adlib. Het nieuwe programma bleek voor onze vrijwilligers niet voldoende toegankelijk. Na veel overleg is het in november gelukt om na een aantal aanpassingen het programma gebruiksvriendelijker te maken. Na de aanpassing hebben de vrijwilligers uitleg gekregen en is het digitale registreren weer opgepakt.

Schenken/aankoop

Landgoed Verhildersum Leens heeft drie bijzondere schenkingen mogen ontvangen: Twee schilderijen van een 19^e landschap geschilderd door Jacobus Nicolaas Tjarda van Starckenborgh Stachouwer en een Louis XVI buffet uit de 2 helft van de 18^e eeuw.

Beide voorwerpen komen uit de nalatenschap van de heer A.H. Talma Stheeman, een rechtstreekse nakomeling van de familie Tj.v.Starkenborgh Stachouwer, en zijn geschonken door zijn dochter mevr. N. Oostwegel.

Hoogtepunt van het jaar is de aankoop van het portret van Edzard Jacob Tjarda van Starckenborgh geweest. Op 26 mei is het portret Edzard Jacob Tjarda van Starckenborgh (1657-1716) feestelijk verwelkomd op Verhildersum. Het schilderij is in aanwezigheid van een groot aantal gulle gevers overhandigd door dhr. Van der Hende aan de voorzitter van de Vrienden van Verhildersum.

Na een spannende periode, waarbij in heel korte tijd via crowdfunding en een toezegging van de Vereniging Rembrandt geld bijeen is gebracht, kon het schilderij, voorstellende Edzard Jacob Tjarda van Starckenborgh, in Londen op de veiling bij Sotheby's aangekocht worden. Door de diepe verbondenheid van de regio met de borg en zijn geschiedenis is de aankoop mogelijk geworden.

Bij aankomst in Nederland is het schilderij onderzocht door deskundigen en is er een restauratie advies uitgebracht. Na de officiële overhandiging heeft het schilderij een voorlopige plaats in de borg gekregen. In de winter maanden zal het schilderij worden gerestaureerd. Na de restauratie zal het een definitieve plek in de borg krijgen. Edzard is thuisgekomen, terug op het stamslot en er wordt weer een stukje geschiedenis zichtbaar gemaakt voor het publiek.

FINANCIËLE BIJDRAGEN VAN DE VRIENDEN.

De Vereniging Vrienden van Verhildersum heeft ook in 2017 geld geschonken aan de stichting Beheer Landgoed Verhildersum. De financiële bijdrage opgebracht door de Vrienden van Verhildersum is een welkome financiële aanvulling om het exploiteren van het Landgoed mogelijk te maken.

Jaarlijks ontvangt de Stichting Beheer Borg Verhildersum een donatie van de Vrienden voor speciale projecten. De Vrienden ontvangen daarvoor een schenking van de Clevering Meijer Stichting. De afgelopen jaren is geld geschonken voor de aanpassing van de Museumboerderij. In 2017 is een deel van het bedrag besteed aan de restauratie van het portret van Edzard Tjarda van Starckenborgh. Het overige deel is besteed aan noodzakelijk terrein onderhoud.

Beheer en Behoud

BORGINTERIEUR

Het behoud van collectie en interieur van de Borg is van groot belang en vraagt daarom voortdurend de aandacht. In januari en februari werd door een aantal vrijwilligers de jaarlijkse grote schoonmaak uitgevoerd waarbij alle objecten en het hele interieur van de Borg niet alleen werden schoongemaakt, maar ook werden gecontroleerd op conditie. Gebreken werden genoteerd en daar waar mogelijk hersteld. Dit jaar is een bijzondere stuk speelgoed, een kinderkoets, met veel vakmanschap gerestaureerd, evenals het kijkkastje 'Werk op het Land'. In 2016 zijn de voorbereiding voor een subsidie aanvraag voor restauratie van het boudoir afgerond. Het is in 2017 niet gelukt om de aanvraag op te stellen en in te dienen.

DE TEXTIELCOLLECTIE

De textielcollectie is in een speciaal daarvoor ontworpen depot in de museumboerderij ondergebracht. Dit depot voldoet klimatologisch volledig aan de eisen die aan goed klimaat beheer gesteld kunnen worden. Het uitlezen van de gegevens geschiedt digitaal. Dit heeft als voordeel dat wij op afstand de luchtvochtigheid en de temperatuur kunnen monitoren. De textielwerkgroep beschikt over een goede werkruimte. De leden van de textielcommissie werken regelmatig aan het onderhoud en de registratie van de collectie.

De textielvitruines in de Museumboerderij voldoen aan de verwachtingen en maken het mogelijk om jaarlijks een deel van de textielcollectie ten toon te stellen.

DE LANDBOUW- EN AMBACHTENCOLLECTIE

In de museumboerderij is voor het onderhoud en restauratie van voorwerpen uit de collectie een vergrote en opnieuw ingerichte werkplaats beschikbaar. Vrijwillige medewerkers verrichten hier wekelijks onderhoudswerk. Het uitbreidings- en herinrichtingsproces is in 2017 afgerond.

De bewaaromstandigheden en de staat waarin de voorwerpen zich bevinden zijn redelijk maar niet optimaal. De collectie is ondergebracht in depots op verschillende plekken op het landgoed en in het depot op het industrieterrein te Leens.

HET ARBEIDERSHUISJE

Het arbeidershuisje past in het tijdsbeeld dat Landgoed Verhildersum Leens voor ogen staat.

VEETEELT, AKKERBOUW

Een deel van de landerijen is in gebruik gegeven aan de overbuurman, dhr. Zomerman. De veestapel (totaal plm. 12 á 15 stuks) is in de winterperiode 2016/2017 gehuisvest bij en werd verzorgd door dhr. Dijkstra. In de winterperiode 2017/2018 is de veestapel ondergebracht bij dhr. Zomerman.

In de zomermaanden werden de koeien door koeien door vrijwilligers verzorgd.

Het vervangen van alle hekwerken is dit jaar afgerond, alle toegangen zijn door vrijwilligers van nieuwe hekken voorzien.

Het 'De Waard tuintje' (naast de boerderij) is ingezaaid met gras, een noodzakelijke beheersaanpassing.

Op het demo/proefveld (akker naast de boomgaard) is een aantal oude landbouwgewassen ingezaaid. Deze kleine proefveldjes waren dit jaar ook weer een groot succes. De verzorging van deze veldjes ligt volledig in handen van een vrijwilliger. Op de akker tegenover de dierenweide is gras ingezaaid.

BOOMGAARD

In totaal zijn er zo'n 1400 kg appels en peren geplukt. Voor het merendeel is dat omgezet in appelsap. Dit jaar werd de appelsap voor de eerste keer in eigen Verhildersumverpakking verpakt. Verder is er fruit verkocht in de Museumboerderij. Daarnaast zijn er pruimen en kweeperen verwerkt in jam. Deze jam is verkrijgbaar in de winkel van Verhildersum.

De bloemenrand langs het schelpenpad en de boomgaard, in 2016 een succes, is in de herfst omgeploegd. De mooie bloemen waren namelijk verdwenen, andere sterkere planten hebben het overgenomen. Vandaar dat besloten is om gras in te zaaien en het de komende tijd te maaien. Naast de demoveldjes is een nieuwe kleinere bloemenweide aangelegd. Ook dit jaren waren de vele foto's goede ambassadeurs voor ons landgoed. De overvloed aan insecten was ook waarneembaar.

Om de waterhuishouding te verbeteren is een greppel tegen de houtwal aangelegd. Helaas moeten wij constateren dat dit niet tot een echte verbetering van de waterhuishouding heeft geleid.

BEELDENTUIN

Na plaatsing van het 11e beeld in 2010, is Eddy Roos begonnen met het 13e beeld 'Ether'. De kunstenaar heeft het ontwerp in 2016 aangeboden aan de bronsgieter. Plaatsing en overdracht heeft in 2017 niet plaatsgevonden. Het streven is om in 2018 'Ether' te plaatsen in de borgtuin. In 2017 zijn diverse gesprekken gevoerd om te onderzoeken om welke wijze het ontbrekende 12^e beeld kan worden gefinancierd. De besprekingen verlopen moeizaam en hebben nog niet tot concrete acties geleid.

Collectieregistratie

De collectie is geregistreerd in Axiell Collections een webbased programma dat toegang geeft tot Adlib.

Een groot aantal vrijwillige medewerkers werkt regelmatig aan het beschrijven van de collectie van de borg, de museumboerderij en de textielafdeling. De textielcommissie heeft de registratie nagenoeg afgerond en heeft de collectie bijna volledig ingevoerd.

In 2017 is wederom veel aandacht besteed aan controle van de opgeslagen informatie. Vrijwilligers hebben de schenking van de familie Frima op beeld vastgelegd. Ook is een begin gemaakt met het fotograferen van de collectie in het depot van de Borg.

Naar aanleiding van een schenking van een groot aantal objecten van voormalige bewoners borg, namen 14 personen deel aan een cursus behoud en beheer. Tijdens deze cursus kwamen de volgende onderdelen aan de orde:

- ‘Opfrissen’ van kennis van vaardigheden.
- Gezamenlijke aanpak en (nieuwe) manier van werken afspreken.
- Omgaan met en transporteren van objecten, materiaalkennis.
- Opslag in depot. Materialen, gereedschappen en hulpmiddelen.
- Indelen deelcollecties.
- Bijstellen handboek en voorbeeldformulieren.
- Beschrijven objecten.
- Welke minimale gegevens zijn nodig?
- Nieuwe versie Adlib (vanuit project Digitaal Museum).
- Foto’s invoeren in Adlib.
- Objecten fotograferen.
- Opslaan van digitale bestanden.

Het was een boeiende cursus waar veel informatie is gedeeld. Een aantal zaken zullen nader worden uitgewerkt en verwerkt in een nieuwe handleiding registratie.

Wij nemen deel aan het project “Digitalisering Collecties Groningen”. Vanuit het Themafonds Digitalisering Collecties Groningen is hier een subsidie voor beschikbaar gesteld, waarmee wij een top 10 van museale objecten digitaal beschikbaar kunnen maken. Erfgoedpartners zorgt voor ondersteuning en begeleiding.

Wij hebben daarnaast nog een extra aanvraag ingediend bij het Themafonds Digitalisering Collectie Groningen om bewegend beeld van objecten te laten maken. De aanvraag is goedgekeurd en hierdoor kunnen wij een aantal objecten van onze museale collectie op een aansprekende manier gaan ontsluiten voor een breed publiek.

Het Themafonds Digitalisering Collecties Groningen wordt mogelijk gemaakt door financiële bijdragen van de Provincie Groningen, het J.B Scholtenfonds, Stichting Beringer Hazewinkel, vier Rabobank Coöperatiefondsen en het Prins Bernhard Cultuurfonds.

Bruiklenen en Schenkingen

Landgoed Verhildersum Leens heeft een aantal langdurige bruiklenen om de lacunes in de eigen collectie op te vullen. Deze bruikleenobjecten zijn opgenomen in de vaste presentatie van het museum. Op zijn beurt heeft het museum een aantal objecten in langdurige bruikleen gegeven aan externe partijen.

Landgoed Verhildersum Leens ontvangt nog steeds interessante schenkingen voor onze collectie. Twee voorbeelden zijn eerder in dit jaarverslag genoemd. Een overzicht van de schenkingen in 2017 is als bijlage toegevoegd.

Onderzoek

De aankoop van het portret van Edzard Tjarda van Starckenborgh roept verschillende vragen op. Wie was hij? Is er meer bekend van Edzard dan de informatie waarover wij nu beschikken.

Mevr. K. Botke heeft op vrijwillige basis onderzoek gedaan naar de achtergrond van Edzard en ook naar de schilder Martinus van Grevenbroeck.

Zij heeft onderzoek gedaan in Groningen en Den Haag, maar is tot de conclusie gekomen dat er eigenlijk geen nieuwe feiten naar voren zijn gekomen.

Presentatie

De staf heeft zich in de wintermaanden beziggehouden met de voorbereiding van het seizoen 2017. Deze inspanning heeft een mooie presentatie opgeleverd waarin een deel van onze collectie en bijhorende verhalen zo goed mogelijk voor het voetlicht zijn gebracht. Het centrale thema: “Verborgene Schatten” is op de verschillende locaties uitgelicht. De eigen collectie diende daarbij als basis.

Met vereende krachten, staf en vrijwilligers, is er gewerkt om de Borg, de exposities in het Koetshuis en de Boerderij in te richten, zodat op 26 maart het museum de deuren heeft kunnen openen om de bezoekers te ontvangen.

VERBORGEN RIJKDOM: WERELDLIJKE MACHT EN KERKELIJKE PRACHT

De expositie ‘Verborgene Rijkdom, Wereldlijke macht, Kerkelijke pracht’ was het resultaat van een unieke samenwerking tussen Landgoed Verhildersum Leens, Stichting Hinszorgel Leens en Stichting Kloostermuseum Sint Bernardushof in Aduard. De expositie gaf een beeld van het Groninger muziekleven en de cultuur van de zeventiende tot en met de twintigste eeuw. Met name werd er aandacht besteed aan orgelbouw en orgelmuziek in de provincie Groningen.

Aanleiding voor het gezamenlijk opzetten van deze expositie was het feit dat het vijftig jaar geleden is dat het Hinszorgel in de Petruskerk te Leens na een ingrijpende restauratie weer in gebruik werd genomen. Dit orgel werd in 1733 gebouwd door Albertus Anthonie Hinsz, in opdracht van Anna Habina Lewe weduwe Tjarda van Starckenborgh.

Aan de hand van vier personen (Anna Habina Lewe van Middelstum, douairière (Edzard) Tjarda van Starckenborgh (1665-1738), dominee Winter uit Zuidhorn (1778-1841), orgelbouwer Petrus van Oeckelen (1792-1878) en Johan van Meurs (1903-1986), organist, werd de ontwikkeling door de tijd heen belicht.

Diverse activiteiten en concerten hebben de tentoonstelling aangevuld. Een tentoonstellingsboek met aanvullende informatie en een CD, volgespeeld door Sietze de Vries met muziek uit de borgentijd, complementeerden de tentoonstelling.

Op 25 maart werd de tentoonstelling geopend in de Petruskerk van Leens. Tijdens de opening werd door dr. Jaap Brouwer zijn boek over Johan van Meurs, lange tijd organist van de Der Aa-kerk te Groningen, gepresenteerd en toegelicht. Het eerste exemplaar is aangeboden aan de commissaris van Koning in Groningen dhr. Paas.

Ook basisscholen uit de provincie Groningen en Ost-Friesland zijn bij dit project betrokken. Ze hebben onder meer wind- en waterorgels gemaakt en damwandplanken beschilderd. Het thema was muziek.

GRONINGS ERFGOUD

Aansluitend bij bovengenoemde expositie was in het Koetshuis 'Gronings Erfgoud' te zien. In deze bijzondere expositie stonden erfstukken zoals (streek)sieraden centraal. Groningen staat immers bekend om de rijke streekdracht met bijbehorende prachtige sieraden. Maar ook heel speciaal waren de interieurstukken uit het legaat van mevr. Frima, die na 100 jaar weer terug zijn op Verhildersum.

In de museumboerderij werd uitgebreid aandacht besteed aan 'het boerenleven in de 19e eeuw'. Een eeuw van ontwikkeling en vernieuwing in de landbouw. Denk bijvoorbeeld aan de eerste drainage, de ontwikkeling van de rijenteelt en de komst van de Arendploeg. Ontwikkelingen die een grote bloei tot gevolg hadden en welvaart brachten.

In de borg en het arbeidershuisje konden bezoekers zien en beleven hoe de bewoners hier in de 19e eeuw woonden en leefden. De rijkdom, pracht en praal van de borg naast de eenvoud van het arbeidershuisje geven duidelijk de standsverschillen in de 19^e eeuw weer.

Naast deze tentoonstelling was in het Koetshuis algemene informatie te vinden over het landgoed. Bezoekers konden hier kennis maken met de verschillende aspecten van het landgoed en de bouwgeschiedenis van de borg.

Tijdelijke exposities

AMATEURKUNSTTENTONSTELLING 'VERBORGEN SCHATTEN'

30 september t/m 29 oktober

Traditioneel was ook dit jaar weer de laatste expositie met werk van amateurkunstenaars uit de regio. Ieder jaar weer slagen amateurkunstenaars erin om het publiek te verrassen met hun werken. De afgelopen decennia is de kwaliteit van de inzendingen gestaag gegroeid. Steeds weer overstijgen sommige kunstwerken het niveau van amateurwerk en maken mede daardoor een bezoek meer dan waard. Door de jaren heen is een vaste kern deelnemers ontstaan, ieder jaar aangevuld met nieuwe deelnemers. Omdat elk jaar het onderwerp verschilt, is tot het laatste moment onduidelijk hoe de expositie zal uitpakken. Dit zorgt ervoor dat deze tentoonstelling verrassend en boeiend is. Daarbij zijn de hand en het oog van de tentoonstellingsmakers onontbeerlijk!

Tijdens de openingsbijeenkomst zijn de kunstwerken besproken door Anneke Buikema, docent Hanzehogeschool.

FOTO-EXPOSITIE BOERDERIJ IN BEELD

8 september t/m 29 oktober

‘De buitenkant van de boerderij weerspiegelt de binnenkant van de bewoners’

Hoe verhoudt de architectuur, de ‘buitenkant’, van een boerderij zich tot het landschap? En hoe heeft het veranderd gebruik van de boerderij zijn weerslag op de ruimtelijke kwaliteit in Groningen? Boerderij in Beeld vroeg fotografen Marieke Kijk in de Vegte en Harry Cock dit in beeld vast te leggen. De resultaten van deze exercitie waren vanaf 8 september te zien in oude schuur van de boerderij op landgoed Verhildersum.

Harry Cock en Marieke Kijk in de Vegte namen elk drie boerderijen voor de lens. In totaal zes verhalen: de verhouding monumenten – nieuwbouw, een nieuwe veehouderij, een zorgboerderij, een herbestemde boerderij, een tot particulier huis verbouwde boerderij en een leegstaande boerderij.

Deze boerderijen liggen verspreid door de provincie Groningen. De fotografen keerden meerdere malen terug naar de hen toegewezen boerderijen. Het kost tijd om bewoners treffend te fotograferen. Hierbij komt het pand zelf ook ruimschoots aan bod. De buitenkant, het erf en de architectuur van het pand, of het nu een monument is of een onder architectuur opgetrokken schuur, mag volgens de fotografen niet ontbreken, want: ‘de buitenkant van de boerderij weerspiegelt de binnenkant van haar bewoners.’

Met het project Boerderij in beeld gaven Erfgoedpartners en de Boerderijenstichting Groningen stof tot nadenken over de boerderij als cultuurhistorisch icoon van het Groninger platteland. Met excursies, een fototentoonstelling en diverse randprogramma’s maakte het publiek kennis met heden, verleden en toekomst van de Groninger boerderijen. Doel van Boerderij in Beeld was bij te dragen aan een grotere bewustwording en het stimuleren van het debat over de aanblik van het Groninger platteland en zijn boerderijen.

Evenementen/activiteiten

STREEKMARKT

Het hele jaar door konden bezoekers er elke maand terecht voor allerlei ambachtelijke heerlijkheden, voornamelijk uit de eigen streek. Gemaakt door gedreven en gepassioneerde ondernemers. Ambachtelijke biologisch brood, heerlijke worst en boerenkaas, eieren van boerenscharrelkippen, honing, mosterd, chutneys en kruiden, koolzaadolie en nog veel meer. De gedreven standhouders vertelden graag over hun producten en lieten bezoekers proeven van alle heerlijkheden. Bovendien wordt eten veel lekkerder als het van een bron komt die je kent. Eten met een verhaal. Elke 3e zaterdag van de maand stond en staat het landgoed in het teken van deze streekmarkt. Een unieke, gezellige streekmarkt met (h)eerlijke ambachtelijke producten.

NL DOET

Vrijdag 10 maart staken ruim 20 vrijwilligers de handen uit de mouwen tijdens NL Doet op Landgoed Verhildersum Leens. Zo vlak voor de opening van het nieuwe seizoen, werd er druk gepoetst, gesopt en geveegd tijdens de laatste ronde van de grote voorjaars schoonmaak. De vrijwilligers zwermden over het hele terrein en zorgden ervoor dat alle bebording, bankjes, het tuinhuis en het arbeidershuisje er weer spic en span bijstonden. Het is elk jaar weer een hele toer om alles op tijd klaar te krijgen. Daarom wordt de inzet van deze mensen erg gewaardeerd. Mede dankzij deze vrijwilligers kon het publiek weer volop genieten van alles wat Landgoed Verhildersum te bieden heeft. Natuurlijk werd er tussen de middag door een aantal vrijwilligers voor een heerlijke stampotmaaltijd gezorgd.

SNOEIWORKSHOP OUDE FRUITRASSEN

Het landgoed Verhildersum heeft een unieke boomgaard met circa 135 oude fruitboomrassen, allemaal hoogstam, met heerlijk fruit en prachtige namen. Wat te denken van het Zomer Zijden Hempje, de Rode Ananasappel en de Zoete Bloemee. Deze bijzondere collectietuin is het hele jaar door te bezoeken.

De boomgaard wordt onderhouden door een enthousiaste groep vrijwilligers. Het onderhoud is niet gericht op productie en het grootste deel van de oogst wordt verwerkt tot appelsap.

In de lente beginnen de activiteiten voor het nieuwe jaar. Medio maart gaan de vrijwilligers aan de slag met de voorjaars snoei, de basis voor een gezonde boom en een mooie oogst.

Op 25 maart konden belangstellenden zich via een cursus bekwamen in het snoeien van fruitbomen. De cursus werd gegeven door pomoloog Harry van der Laan, die ook de

vrijwilligers begeleidt. De cursus ging van start met een theoretisch deel, waarna elke deelnemer het in de boomgaard zelf mocht proberen. De cursus was tevens een kennismaking met het vrijwilligerswerk in de boomgaard.

MUSEUMWEEK

Tijdens de museumweek van dinsdag 4 april tot en met zondag 9 april stond een week lang 'ons echte goud' in de schijnwerper. "Ons echte goud" bestond uit een selectie van bijzondere objecten die in het bezit zijn van Landgoed Verhildersum. De week heeft als doel het publiek te verrassen, te prikkelen en te inspireren. Een imagocampagne om de collecties van musea onder de aandacht te brengen van vooral mensen die niet of niet vaak naar musea gaan.

In de 19e eeuw, de periode die op Landgoed Verhildersum Leens centraal staat, was het Gronings Goud, in dubbele betekenis, belangrijk voor het Groninger platteland. Het Gronings goud verwijst naar het goudgele koren die een grote welvaart bracht, maar ook naar de rijke sieraden en dan met name de oorijzers die gedragen werden. Door middel van deze gouden, soms verguld of zilveren of zelfs koperen oorijzers en de bijbehorende sieraden, werd de welstand van de draagster geshowd. Het oorijzer met bijbehorende stiften, voorhoofdsplaat, mutsenspelden en mutsen, de sierlijke kanten floddermuts, waren een wezenlijk onderdeel van de dracht in de 19e eeuw. Aangevuld met prachtige colliers, oorhangers, ringen, beugeltas, chatelaine, enzovoort. Verhildersum bezit een grote uitgebreide textielcollectie, waarvan de dracht en de oorijzers met sieraden een belangrijk aandeel vormen. In de expositie Gronings Erfgoud konden bezoekers hier een deel van bewonderen.

Bezoekers konden dit Gronings Erfgoed ontdekken tijdens speciale rondleidingen op zaterdag 8 april.

PAASEITJES ZOEKEN MET DE PAASHAAS

Op 17 april (Tweede Paasdag) verstopten de grote en de kleine paashaas chocolade eieren in de tuinen en singels van Landgoed Verhildersum Leens. Alle kinderen tot en met 12 jaar waren uitgenodigd om tussen 11 en 12 te komen zoeken naar de eieren.

In de binnentuin lagen de eieren voor de jongste kinderen, in de singels werden de eieren voor de oudere groep verstopt. Wie een gouden of zilveren ei vond, ontving een leuke paasprijs. Iedereen was welkom en kon komen zoeken zonder aanmelding.

De papa's, mama's, opa's en oma's konden vanaf de bankjes, genieten van de zoekende kinderen. Nadien was er chocolademelk bij 't Schathuys. Het weer was goed en iedereen beleefde veel plezier aan deze jaarlijks terugkerende traditie.

WONEN EN LEVEN MET TEXTIEL

27 & 28 mei 2017

Tijdens dit weekend stond textiel centraal, van woontextiel tot kleding, maar ook handwerktechnieken, lifestyle en styling. Van historisch textiel tot de nieuwste mode. Om te zien, te ervaren, te leren, te voelen en te kopen. Een inspirerend weekend waar enthousiaste mensen hebben laten zien wat hen bezighoudt en hoe deze nieuwe ideeën kunnen worden vormgegeven en geïntegreerd in de woning. De standhouders deelden hun kennis, ervaring en kunde met de bezoekers.

Er waren doorlopende demonstraties en er werden lezingen en speciale rondleidingen gehouden. Bezoekers konden ook aanschuiven bij diverse workshops.

En natuurlijk was er livemuziek, om de feestvreugde te verhogen. Ook de innerlijke mens werd niet vergeten. Bezoekers konden uitrusten in het museumcafé met een kop koffie of thee met iets lekkers. De vernieuwde formule geeft de richting aan die we met dit evenement willen inslaan.

DAG VAN HET KASTEEL

Het thema 'Rondom Kasteel en Buitenplaats' was Verhildersum dit jaar op het lijf geschreven. Op 5 juni waren er speciale rondleidingen door de 'borgbewoners' en het pas teruggehaalde portret van Edzard Jacob Tjarda van Starckenborgh kon door de bezoekers worden bewonderd.

CONCERTEN OP VERHILDERSUM

Tatsiana Khaleva, Minsk (Wit Rusland)

Op zondagmiddag 23 april speelde Tasiana Khaleva een klavecimbelrecital in de museumboerderij, met muziek van O. Gibbons, J. Frescobaldi, A. della Ciaja, J.S. Bach, J.-H. d'Anglebert en J. Duphly.

Biografie:

Tatsiana Khaleva begon haar pianostudie op zevenjarige leeftijd. Daarna studeerde ze musicologie aan het Belarusian State Academy of Music in Minsk (2000-2004). Tegelijkertijd groeide haar interesse in het orgel en het klavecimbel. In 2004 werd Tatsiana aangesteld als lerares aan het Belarusian State Academy of Music als musicologist.

Na diverse activiteiten op muzikaal gebied in Wit-Rusland begon ze in 2012 met haar studie aan het Prins Claus Conservatorium te Groningen. Ze studeerde hier klavecimbel en basso continuo bij Tineke Steenbrink en forte-piano bij Paul Komen. Onlangs sloot ze haar studie succesvol af aan het conservatorium met een examenconcert. Op dit moment geeft ze les aan diverse studenten in de provincies Groningen en Drenthe.

Sietze de Vries

Sietze de Vries speelde op het secretaireorgel in de grote zaal van borg Verhildersum muziek van Edzard Jacob Tjarda van Starckenborgh.

Dit was een andere Edzard dan die van het aangekochte portret. Desondanks paste deze uitvoering goed bij het door Landgoed Verhildersum aangekochte portret van Edzard Jacob Tjarda van Starckenborgh, geschilderd rond 1670. Minder bekend is namelijk dat er recent ook een Muzijck Boek, met voornamelijk dansen uit 1720 van zijn gelijknamige zoon Edzard is gevonden.

Sietze de Vries speelde onder 'toezien oog' van de familie Tjarda van Starckenborgh en vader Edzard (deze schilderijen hangen namelijk in de grote zaal). De van Starckenborgh-suite staat ook op de cd die in het kader van de tentoonstelling "Wereldlijke macht, kerkelijke pracht" is uitgebracht.

Biografie:

Sietze de Vries is internationaal werkzaam als concertorganist en kerkmusicus.

Hij ontving zijn orgelopleiding onder anderen van Wim van Beek en Jos van der Kooy. Naast zijn bachelor en masterdiploma's, is hij in het bezit van de bevoegdheidsverklaring I Kerkmuziek en de aantekening improvisatie. Tijdens en na zijn studie aan de conservatoria van Groningen en Den Haag, maakte hij naam door niet minder dan vijftien prijzen te winnen bij diverse orgelconcoursen.

In het nieuwe millennium nam de carrière van Sietze de Vries ook internationaal een hoge vlucht: hij concerteert, doceert en jureert in vele Europese landen, maar ook in de Verenigde Staten, Canada, Rusland, Zuid-Afrika en Australië. Als docent is hij verbonden aan het Prins Claus Conservatorium te Groningen en hij is organist van de Martinikerk te Groningen als opvolger van Wim van Beek. In zijn functie van artistiek leider van het Orgel Educatie Centrum Groningen, promoot hij het historische orgelbezit van de provincie, met als uitvalsbasis de Petruskerk te Leens.

Vincent van Laar

Vincent van Laar gaf op zaterdag 19 augustus, om 17.00 uur, in de tentoonstellingsruimte van de museumboerderij een concert op klavecimbel.

Vincent van Laar speelde werk van O. Gibbons, A. Scarlatti, J.H. Knecht en J.S. Bach.

Biografie:

Vincent van Laar treedt veelvuldig op in binnen- en buitenland als organist, klavecijnist en continuospeler. Naast zijn grootste passie, de muziek van J.S. Bach, gaat zijn voorliefde met name uit naar de werken van J.P. Sweelinck en het Noord-Duitse repertoire van de 17de en 18de eeuw. Als continuospeler en solist is hij verbonden aan Concerto d'Amsterdam en The Northern Consort. Als gast treedt hij regelmatig op met Musica Amphion.

Vincent van Laar studeerde onder meer bij Nico van den Hooven, Harald Vogel, Glen Wilson en Bob van Asperen. In 1984 behaalde hij aan het Utrechts Conservatorium het diploma orgel UM, in 1988 behaalde hij aan het Koninklijk Conservatorium te 's Gravenhage het diploma klavecimbel UM. Vincent van Laar werd prijswinnaar van orgelconcoursen in Zeerijp (1981), Toulouse (1983) en Alkmaar (1991). Hij verzorgde vele radio-opnamen.

Ada Pérez en Tim Veldman

Op zondag 17 september gaven Ada Pérez en Tim Veldman op traverso en klavecimbel een concert in de museumboerderij. 'Een middag bij Bach', met muziek van Johan Sebastian Bach, Wilhelm Friedemann Bach, Carl Philipp Emanuel Bach, Jacob Friedrich Kleinknecht en Georg Philipp Telemann.

Hun biografieën:

Ada Pérez, opgegroeid in Valladolid (Spanje), heeft zich toegelegd op de dwarsfluit. Barokmuziek fascineert haar in het bijzonder, mede dankzij cursussen bij Wilbert Hazelzet. Na een studie muziekpedagogiek aan de universiteit van Valladolid studeerde ze traverso (voorloper van de dwarsfluit) bij Agostino Cirillo in Murcia en bij Wilbert Hazelzet in Utrecht, waarbij ze zich specialiseerde in het spelen van kamermuziek op historische instrumenten. Samen met klavecinist Tim Veldman voert ze achttiende-eeuwse muziek op, alsof het gisteren gecomponeerd is.

Tim Veldman speelt van jongs af aan blokfluit en piano. Hij studeerde beide instrumenten aan het Utrechts Conservatorium bij Heiko ter Schegget en Paolo Giacometti. Omdat oude muziek steeds meer zijn aandacht krijgt, gaat hij klavecimbel studeren bij Siebe Henstra. Na zijn Bachelor of Music in 2014, met hoofdvakken blokfluit en klavecimbel, wordt hij toegelaten tot de Akademie für Alte Musik in Bremen waar hij afstudeert bij Carsten Lohff voor klavecimbel en bij Han Tol voor blokfluit. Tim houdt zich bezig met muziek van 1400 tot nu, met een voorliefde voor zestiende-eeuwse polyfonie en achttiende-eeuwse Empfindsamkeit. Hij is zich toe gaan leggen op compositie in historische stijlen. Muziek van zijn hand is verschenen bij Musica Repartita. Vooral ensemblespel heeft zijn bijzondere interesse. Met het blokfluittrio 'The Early Byrds' brengt hij renaissancemuziek opnieuw ten gehore, en samen met traversospeelster Ada Pérez verkent hij de late uitlopers van de barok.

SPEUREN NAAR SPOREN

Op 15 en 16 juli organiseerde Landgoed Verhildersum een kinderweekend. Tijdens deze dagen konden kinderen en hun (groot-)ouders naar hartenlust strunen over het Landgoed en van alles ontdekken op het gebied van natuur en geschiedenis. Samen speuren naar sporen in de natuur en uit het verleden en zo spelenderwijs het Groninger platteland ontdekken. Met een Struunkaart en een struuntas konden ze op stap om de natuur op het Landgoed te verkennen. Met een tablet samen met Cam en Vinnie het Verhildersum Mysterie proberen op te lossen. Ontdekken hoe vroeger thee werd gezet en gedronken en daarna in het theehuisje in de borgtuin cupcakes versieren bij de 'theetantes'. En natuurlijk mochten ze daarna met een glaasje thee of ranja de cupcakes oppeuzelen als een echte jonker of jonkvrouw. Over de vleermuizen konden de kinderen meer te weten komen in de kelder van de borg. In het arbeidershuisje mochten ze verkleed als Ot en Sien op de foto.

Daarnaast bestond de mogelijkheid om met een borgspeurtocht de borg te verkennen of met de fotospeurtocht te ontdekken hoe veelzijdig het Landgoed eigenlijk wel is. Kinderen konden de spelletjes uit opa en oma's jeugd spelen en beleven hoe de familie in de borg woonde, wat de boer allemaal deed en hoe het arbeidersgezin leefde in de 19e eeuw.

GRAAN ZICHTEN OP VERHILDERSUM

Volgens de kenners was de Zeeuwse witte zichrijp op vrijdag 28 juli. Het was zover, het graan kon eraf. Vrijwilligers van Landgoed Verhildersum hebben het verleden laten herleven. De zichten waren geschept (gehaard) en de ouderwetse kleding werd tevoorschijn gehaald, de zichtmachine werd nagekeken en gesmeerd. De Zeeuwse witte (tarwe) werd gezicht en in hokken gezet om te drogen. Tijdens de Historische Dagen op 12 en 13 augustus werd het gedorst. Het was weer een mooi gezicht. De zichters gingen met elkaar het land in, de zicht met een oude jute zak erom op de nek, de strekel' ien buus', vóór de zichtmachine aan om ruimte te maken. Op de plaatsen waar met de hand werd gezicht werden ook de schoven met de hand gebonden. Het publiek mocht helpen. De mannen vertelden en demonstreerden hoe het binden moet. Het grootste gedeelte werd door de zichtmachine gedaan en de schoven werden in hokken gezet, als soldaten in het gelid. Kortom het was weer een leuke manier om kennis te maken met een verleden, wat vroeger zo gewoon was en nu zo bijzonder.

HISTORISCHE DAGEN

Landgoed Verhildersum Leens liet duizenden mensen genieten van de Historische Dagen. Lange rijen voor de kassa weerhielden de bijna 5000 bezoekers niet. Zij namen de kans waar om even terug te gaan in de tijd. Sinds lange tijd geeft de organisatie, mede door middel van dit evenement, het Landgoed een eigen gezicht, met nadruk op diversiteit. Een grote groep mensen kan dit waarderen en weet Landgoed Verhildersum Leens op deze dagen dan ook feilloos te vinden. Voor veel mensen, groot en klein, is dit een jaarlijks terugkerend feest. Want Verhildersum staat voor genieten: van de rijke historie, de prachtige exposities en niet te vergeten een 'groene' erfenis, met activiteiten voor jong en oud. Een landgoed om trots op te zijn.

De prachtig verklede mensen, de muziek van draaiorgel, muzikanten en draai- en zweefmolen gaven een extra feestelijk tintje aan het geheel. De grote, sterke paarden dwongen respect af, evenals de honden. Kundig dreven ze op aanwijzingen van de herder de schapen tussen de kinderen door, zonder afgeleid te worden door de toeschouwers. Het 'vliegende tapijt' oogstte veel plezier bij de kinderen. Een rondje over het land, getrokken door zo'n groot paard, prachtig toch? Ook de zweefmolen had volop belangstelling van jong en oud. Even terug naar je jeugd, zwaaien en zwieren met de wind door je haren. Oude tractoren en de lucht van versgebakken brood, het geluid van de dorsmachine en het geklop van de vlegels, het haren van de zeis, allemaal dingen die de ouderen nog herkennen van vroeger en de jeugd vol verwondering doet toekijken. En overal ambachtslieden die demonstreren en vertellen over hun vak en hobby. Enthousiaste mensen die graag kennis willen delen en dat dan ook met groot enthousiasme en passie doen.

De ontvangst op de rode loper veroorzaakte zaterdag grote hilariteit en enorme zeepbellen verrukten jong en oud.

Ook de vele kraampjes op het borgterrein van diverse musea en de bus van het busmuseum trokken veel bezoek en menigeen ging met een handvol foldertjes en ideeën voor een dagje uit, huiswaarts.

De zwaardgevechten en het pijl-en-boog schieten zorgden voor een echt riddergevoel. De dienstmeiden in de borg zaten elkaar soms in de haren en roddelden er flink op los, maar ondertussen wisten ze de bezoekers toch nog allerlei wetenswaardigheden over vroeger te vertellen. Net als in het arbeidershuisje, waar de commensaal 'dikke stukken' over zijn reizen vertelde, terwijl de geur van heerlijke soep op het petroleumstelletje, de ruimte vulde. Ook de historische boten hadden het druk. Veel bezoekers namen de kans waar om een tochtje te maken. Ook de kleindieren hadden volop belangstelling en menig kind vond zo'n heerlijk zacht konijntje toch wel erg lief. Prachtige mobiles werden gemaakt. Ook aan de inwendige mens was gedacht en de terrassen waren dan ook goed bezet. Er was zoveel te doen dat menigeen urenlang over het Landgoed struinde en er bijna niet genoeg van kon krijgen. Een groot compliment aan alle deelnemers, vrijwilligers en medewerkers voor dit prachtige evenement.

OPEN MONUMENTENDAGEN

Voor Open Monumentenweekend 2017, in het weekend van 9 en 10 september, werd als thema gekozen: 'Boeren, burgers en buitenlui'. De nadruk lag hiermee sterk op mensen en op hun onderlinge economische en culturele relaties. Het thema wil stadsbewoners, plattelandsbewoners en mensen met een rondtrekkend bestaan, en de uiteenlopende historische perioden met het heden en met elkaar verbinden.

Een thema dat dit jaar goed paste bij Verhildersum. Juist Verhildersum vertelt het verhaal van boeren, burgers en buitenlui.

INTERNATIONAAL KINDERKUNSTPROJECT

Het internationaal kinderkunstproject van het landgoed Verhildersum rond het thema "Hinszorgel" werd op dinsdagmiddag 19 september afgesloten met een presentatie en een speurtocht voor de deelnemende kinderen van 11 scholen uit de gemeenten De Marne, Loppersum en het Duitse Krummhörn. In totaal hebben meer dan 200 kinderen aan de kunstwerken gewerkt. De kinderen hebben onder begeleiding van hun leerkrachten ware kunstwerken afgeleverd: er zijn damwandplanken (Spundwände) beschilderd en er zijn windorgels gebouwd en elk kunstwerk is een fantastisch object geworden. Alle kunstwerken stonden/hingen in de boomgaard van Verhildersum en zorgden voor een vrolijke versiering van het landgoed. Zij waren daar tot het einde van de maand oktober voor iedereen te bewonderen. De windorgels zijn o.a. gemaakt van kunststof en ijzeren buizen en van keramiek. Als de wind door de bomen waaide was het een gezellig gerinkel. Een deskundige jury in o.a. de persoon van de Duitse kunstenares Gisela Buss-Schepers heeft de kunstwerken beoordeeld. Zij heeft ook de oorkondes uitgereikt. Deze feestelijke prijsuitreiking vond plaats op dinsdag 19 september om 14.30 uur bij de Museumboerderij van Verhildersum. Het project werd gesponsord door de Stichting Stem / Koor & Rinkel te Middelstum en de provincie Groningen. Grote dank aan deze sponsoren, zonder deze ondersteuning was het project niet mogelijk geweest.

BURENDAG

Dit jaar hadden wij middels een oproep in dorpskrant van Dorpsbelangen Leens alle inwoners van Leens uitgenodigd voor een kopje koffie of thee of een glaasje appelsap op de Nationale Burendag op zaterdag 23 september.

Op vertoon van de bon die in de dorpskrant stond konden de inwoners voor 2 personen een gratis entreekaart en een consumptie krijgen. Helaas was deze actie geen succes. Wij hebben maar een paar inwoners mogen ontvangen.

SPECIALE KINDERACTIVITEITEN IN OKTOBER

Tijdens Museumkidsweek, Oktobermaand Kindermaand en Maand van de Geschiedenis was er van alles te doen voor kinderen op Landgoed Verhildersum Leens.

Kinderen konden speuren naar sporen uit het verleden en in de natuur. Er werden allerlei activiteiten voor kinderen georganiseerd. Zo konden ze samen met hun (groot-)ouders naar hartenlust strunen over het Landgoed en van alles ontdekken op het gebied van natuur en geschiedenis. Samen speuren en spelenderwijs het Groninger platteland ontdekken. Met een Struunkaart en een struuntas konden zij op stap om de natuur op het Landgoed te verkennen. Met een tablet konden zij samen met Cam en Vinnie het Verhildersum Mysterie proberen op te lossen. In de kelder van de borg stonden de vleermuizen centraal. Iedere zondagmiddag konden kinderen komen knutselen en vleermuizen maken in de museumboerderij.

Daar konden ze ook verkleed als Ot en Sien een selfie maken. Uiteraard waren er de spelletjes uit opa en oma's jeugd, zoals ganzenbord, mikado, lotto of kwartetten, steltlopen of hoepelen.

PLOEGDEMONSTRATIES MET PAARDEN

Zaterdag 8 oktober zouden de landerijen winterklaar worden gemaakt. Helaas was de conditie van het land van dien aard dat het ploegen moest worden afgelast. Ook een week later was er geen mogelijkheid om het land met paarden en ploeg te bewerken. Dat betekende dat de paarden dit jaar niet werden aangespannen om de ploegen te trekken. In het voorjaar van 2018 zal een nieuwe poging worden ondernomen.

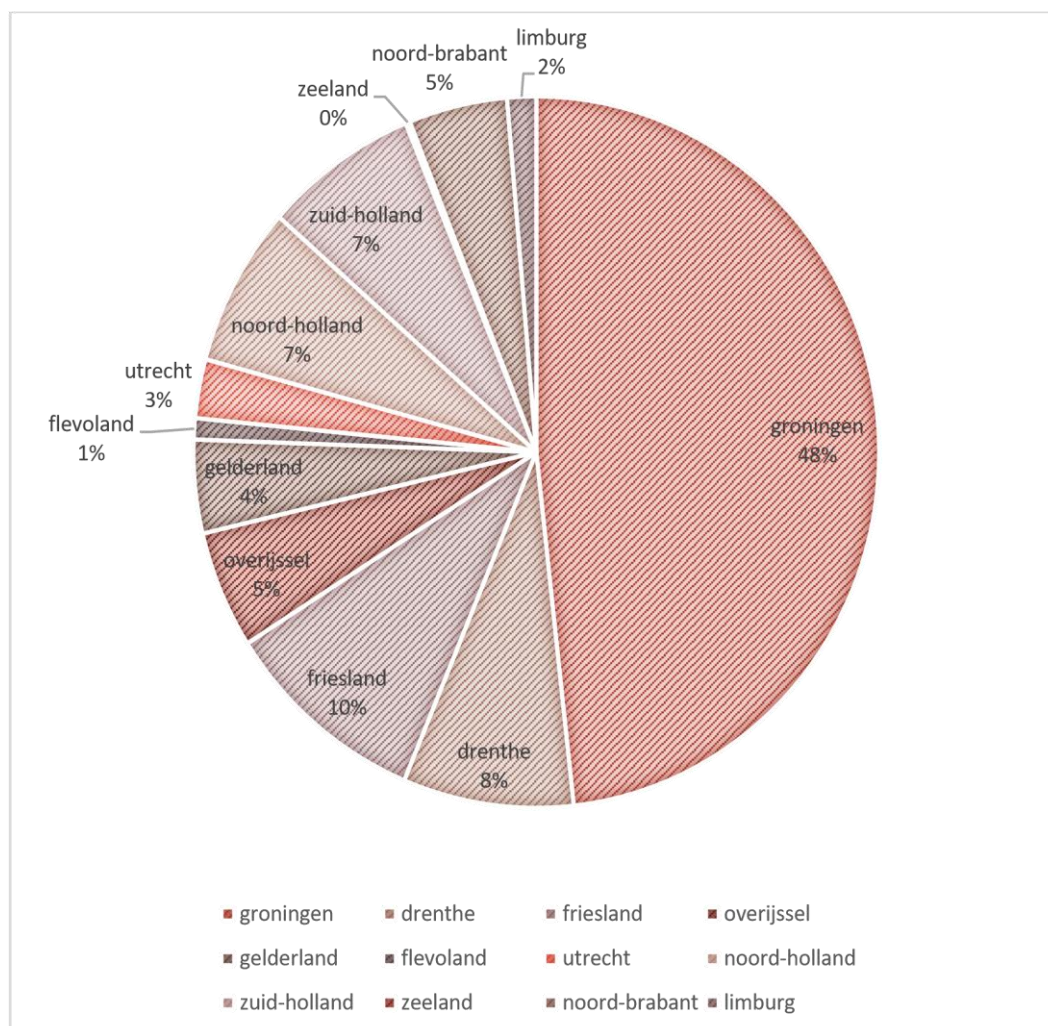
Bezoekers

In 2017 gingen 14651 individuele bezoekers en 755 kinderen in de leeftijd van 6 t/m 12 over de drempel van de Borg. Daarnaast hebben 5565 personen de gratis Streekmarkt bezocht.

De website is goed bezocht, met 35.933 bezoeken, waarvan 73,9 % nieuwe bezoekers waren. Er waren totaal 116.349 pagina weergaven. De website werd 11.586 keer op de mobiel bekeken, 16.166 op de desktop en 8181 keer via de tablet.

Het landgoed kijkt terug op een goed jaar, met veel activiteiten en bezoekers uit heel Nederland en ook uit Duitsland, maar ook een aantal uit overige landen. Ongeveer 66 % van de bezoekers komt uit de noordelijke provincies. Het totale aantal bezoekers is gedaald ten opzichte van 2016. Het bezoek aan de Streekmarkt is gestegen. De weersomstandigheden bij de start van de Historische dagen waren slecht. Ten opzichte van het jaar daarvoor scheelde dat ruim 500 à 700 bezoekers.

Samenwerking in de regio

WADDENLAND WIJZER

10 attracties en musea in Waddenland gebundeld.

De Waddenland Wijzer is een aantrekkelijk vormgegeven boekje waarin tien attracties en musea in de regio Waddenland zich gezamenlijk presenteren.

Het doel van de Waddenland Wijzer is toeristen én eigen bewoners in de regio te attenderen op het aantrekkelijke en gevarieerde aanbod van de grotere attracties en musea in de regio Waddenland.

Alle deelnemende organisaties hebben een volle pagina om hun bedrijf te presenteren aan de hand van beeld en tekst. In de Wijzer is een kaart van de regio opgenomen ter visualisering en oriëntering. Op de kaart staat de reeds bestaande 'Gronings Goed' auto- en fietsroute ingetekend. Ook staan de Toeristische Informatie Punten Waddenland op de kaart vermeld.

Achterop het boekje is een stempelkaart opgenomen. Bij elke bezochte attractie krijgen bezoekers een stempel. Bij vijf bezochte attracties ontvangt men een leuke Waddenland attentie; het Waddentuintje. Bij tien bezochte attracties maakt men kans op een Weekendje Waddenland.

De deelnemers aan de Waddenland Wijzer zijn: Visserijmuseum Zoutkamp, De Theefabriek, Menkemaborg, Openluchtmuseum Het Hoogeland, DoeZoo Insektenwereld, Landgoed Verhildersum, Museum Wierdenland, Adventurepark Waddenfun, Zeehondencrèche Pieterburen en Activiteitscentrum De Bosschuur Lauwersmeer.

ONZE SPULLEN 2.0

Het project Onze Spullen 2.0 is in augustus 2013 van start gegaan. Bewoners uit de regio het Hoogeland in Groningen worden uitgenodigd om hun verhaal te vertellen over de objecten uit de museale collecties van Landgoed

Verhildersum Leens, Openluchtmuseum Het Hoogeland en Visserijmuseum Zoutkamp. De ruwe interviews zijn uitgetypt en verwerkt tot korte verhalen en korte geluidsopnames.

Daarnaast zijn er ook enkele interviews op film vastgelegd.

Deze verhalen werden opgeslagen om het erfgoed en de herinneringen levend en toegankelijk te houden voor toekomstige generaties, maar ook om de kennis van de collecties te vergroten en eventuele tentoonstellingen persoonlijke invulling te kunnen geven. Dit project leverde een bijdrage aan het vergroten van de betrokkenheid van de bezoeker, het museum werd zo ook ván de bezoeker.

Het project is officieel afgerond op 22 juli 2016. Met het openluchtmuseum Het Hoogeland hebben wij gesprekken gevoerd om te bekijken op welke wijze wij het project voort kunnen zetten. De uitkomst van de gesprekken is dat wij hebben besloten om de verzamelde data samen te gaan voegen met de objecten in Axiell Collections, een webbased programma die toegang geeft tot Adlib.

Om dit mogelijk te maken is een aanvraag voor extra ondersteuning aan gevraagd bij het Prins Bernard Cultuurfonds. De aanvraag is gehonoreerd. Begin 2018 hopen wij met de samenvoeging een start te kunnen maken.

NATIONAAL BUS MUSEUM

Het Nationaal Bus Museum te Hoogezand heeft tijdens de Historische Dagen een aantal keren per dag de mogelijkheid geboden om vanaf de Camping Lauwersoog, Landal Natuurdorp Suyderoogh en Landal Esonstad met een historische bus de Historische Dagen te bezoeken.

Ondersteunende activiteiten

MUSEUMWINKEL

De museumwinkel biedt de gelegenheid om een tastbare herinnering aan Landgoed Verhildersum Leens mee naar huis te nemen. Het assortiment is gericht op het Landgoed. De kassa is verplaatst, zodat deze bij binnenkomst duidelijker zichtbaar is. Ook is er een nieuwe winkelstelling gemaakt, waardoor de producten beter geëtaleerd kunnen worden. Om het prijzen van de artikelen makkelijker te maken is er een barcode printer aangeschaft.

GRONINGER ARCHIEVEN

Verhildersum, was zoals ook in voorgaande jaren, vertegenwoordigd tijdens de Dag van de Groninger Geschiedenis, in de Groninger Archieven.

Educatie

Algemene informatie bezoekers

De bezoekers worden aan de balie geïnformeerd middels een plattegrond van het landgoed. Op deze plattegrond kunnen de bezoekers algemene informatie over het landgoed vinden. Ook kunnen bezoekers middels de app van Izi.travel een audiotour volgen over het landgoed en/of in de Borg. Izi.travel kan op de smartphone geopend worden. Voor de bezoekers aan de Borg zijn er ook kijkbegeleidingen in het Nederlands, Duits en Engels.

In het theehuis, in de borg, bij de ingang in de museumboerderij en in de museumwinkel lagen van april tot en met oktober folders van de borg en van andere musea en toeristische locaties. Op het prikbord in de museumwinkel en de museumboerderij gaven affiches extra informatie.

Achter de balie in het Koetshuis is een tv scherm geplaatst waarop de verschillende activiteiten en evenementen worden gepresenteerd.

SCHOLEN

Dit jaar brachten verschillende basisscholen een bezoek aan het landgoed. De leerlingen uit verschillende groepen kregen een korte inleiding en gingen daarna op ontdekkingstocht. De meeste kwamen in het kader van het project in het kader van de samenwerking met de Stichting Hinszorgel Leens. Leerlingen maakten aan de hand van een speurtocht kennis met het landgoed.

Vanuit het voortgezet en hoger onderwijs kwam slechts een klein aantal groepen. Een jaarlijks terugkerend gezelschap is hierin een afdeling van de Hanze Hogeschool te Groningen, die tweemaal per seizoen hun buitenlandse studenten trakteert op een reis over het Groninger platteland, waaronder een Engelstalige rondleiding door de Borg.

De film „Marie, dienstmeisje op Verhildersum“ is een project voor kinderen van groep 3 en 4. Het doel van dit erfgoedproject, onderdeel van „Tante van de Tijd, Erfgoedschatten van de Marne“ is om de kinderen besef bij te brengen over het begrip „vroeger“. Het project richtte zich op één periode om te kijken naar het leven in het verleden, waarbij de nadruk lag op de verschillen tussen toen en nu, maar ook tussen arm en rijk.

De kinderen maken kennis met het leven van een meisje werkzaam op de borg en wonend in het kleine arbeidershuisje en met een jongen wonend op de borg. We volgen Marie en Edzard tijdens het opstaan, het eten en het spelen/werken.

Het project: „Marie, dienstmeisje op Verhildersum“ bestaat uit:

- Afbeeldingenkaartjes met voorwerpen van vroeger en nu
- Een DVD met het verhaal van Marie en Edzard.
- Een bezoek aan de Borg Verhildersum met een rondleiding door een van de dienstmeisjes.

STRUUNPAD

Op Landgoed Verhildersum is een Struunpad voor kinderen ontwikkeld. Aan de hand van een bijbehorende Struunkaart en Struuntas kan de route worden gelopen, onderweg zijn er tal van opdrachten. Het Struunpad gaat o.a. door de historische boomgaard. In de boomgaard staan ruim 100 oude fruitrassen. Het doel van het Struunpad is om de beleving van het Landgoed te vergroten. De wandeling leidt over het landgoed en het borgterrein, onderweg kunnen verschillende opdrachten worden uitgevoerd.

REGIO LEREN

In het kader van Regio Leren, het samenwerkingsverband van scholen met regionale instellingen om leerlingen beter voor te bereiden op het bedrijfsleven, wordt er samengewerkt met Terra. Van tijd tot tijd zijn leerlingen van Terra op Verhildersum aanwezig om verschillende projecten uit te voeren.

VLEERMUIZENFILM

In het voorjaar van 2016 is een start gemaakt met het project: “Wat spookt er 's nachts rond Borg Verhildersum”. Aanleiding voor het project was dat er opvallend grote aantallen vleermuizen op het landgoed voorkomen. De borg is voor meerdere soorten vleermuizen een overwinteringsplaats. Na de winterslaap wemelt het van de foeragerende vleermuizen boven de borgvijver. Tijdens de zomerperiode zijn er meerdere (kraam)kolonies van vleermuizen. In het najaar wordt het landgoed door trekkende vleermuizen gebruikt als ‘pitstop’ en paarverblijf. Bezoekers horen verhalen over de vleermuizen. Daarom zijn er in de afgelopen jaren plannen ontwikkeld voor een publieksfilm over de vleermuizen. De film is er gekomen en het project is op 17 juli 2017 afgerond. De zeer bijzondere publieksfilm is af. In het voorjaar van 2018 zal de film worden gepresenteerd.

Communicatie en PR

Landgoed Verhildersum Leens richt z'n communicatie op verschillende doelgroepen. Naast de online-communicatie is de offlinecommunicatie nog steeds een belangrijk onderdeel van de communicatiestrategie. Het afgelopen jaar zijn er voor verschillende programma's en activiteiten brochures, flyers en posters gemaakt, zoals o.a. voor de Historische dagen, de Streekmarkt, voor de Vereniging van Vrienden van Verhildersum. De verspreiding van het promotiemateriaal is goed gestroomlijnd; folders, flyers en affiches werden en worden regelmatig verspreid bij campings, hotels en andere accommodaties.

Website

Begin 2017 is een nieuwe responsive website in gebruik genomen, de website is geheel aangepast aan de nieuwe huisstijl van Verhildersum. Met de komst van de nieuwe website is het ook mogelijk geworden om nieuwsbrieven via MailChimp te versturen.

De sociale media zijn het afgelopen jaar meer geïntegreerd in de onlinecommunicatie van het museum. Sociale media worden niet alleen ingezet om bezoekers te trekken of "traffic" te genereren naar de eigen website; het museum zet platforms als Facebook, Instagram en Twitter ook in om een dialoog met de bezoekers aan te gaan. Volgers van het museum werden regelmatig via Instagram, Twitter en Facebook getipt over de verschillende evenementen op Verhildersum. De website van Verhildersum werd veelvuldig geraadpleegd en via het contactadres werden vragen en reacties ontvangen en verwerkt.

In het nieuws

FREE PUBLICITY

Landgoed Verhildersum Leens heeft het afgelopen jaar vooral ingezet op de kansen en de kracht van free publicity. Hierdoor is het museum veelvuldig in de media verschenen met foto's en artikelen over tentoonstellingen, activiteiten en evenementen. Aan het begin van het seizoen organiseerden wij een persbijeenkomst.

PERSBERICHTEN

Wij gaven verschillende persberichten uit die alle werden opgenomen in meerdere media. Wij zijn erg blij dat onze persberichten door de verschillende redacties als informatief en nuttig worden beoordeeld.

FOLDER/POSTER

Onze folder werd verspreid over alle grote vakantieparken in Noord-Nederland en is gestuurd naar vele B&B 's, parken en attracties in Groningen, Friesland, Drenthe en de kop van Overijssel. Daarnaast is deze ook in het Duits en het Engels neergelegd bij de grotere instellingen en in de grensstreek. Extra folders zijn er verspreid voor evenementen, zoals de Historische Dagen, het grootste jaarlijkse evenement. De posters zijn naast de gebruikelijke adressen ook verspreid onder doelgroepsgerichte locaties, zoals textielwinkels en zomerevenementen.

Onderhoud

Het onderhoud van het landgoed vergt jaarlijks veel aandacht en inspanning. Op het landgoed bevinden zich de volgende opstallen: de Borg, het Koetshuis, 't Schathuys, 't Hoeske (arbeidershuisje), Museumboerderij en het daarbij behorende woonhuis Welgelegen, een duiventil, een duivenpoort, een kapschuur, een loophut, een dierenverblijf op de dierenweide, twee tuinhuisjes, een plantenkas, een schuilhut en ons depot op het industrieterrein in Leens.

Het landgoed is ongeveer 32 ha groot. Naast gras- en akkerland, een boomgaard met oude fruitrassen, beschikt het landgoed over een schitterende symmetrische stijltuin rond de Borg met invloeden uit de renaissance en de barok, omringd door singels met geboomte en wandelpaden. Er is een schitterende monumentale oprijlaan met aan weerszijden dubbele rijen bomen.

Vrijwilligers spelen een belangrijke rol bij onderhoudswerkzaamheden. Zonder deze ondersteuning zouden wij een grote achterstand hebben ten aanzien van het onderhoud op het Landgoed.

Bij het onderhoud van het landgoed zijn in 2017 ook werknemers vanuit het Leerontwikkelcentrum (LOC), Steunpunten Vrijwilligerswerk, Stichting Werk op Maat en Werkplein / Ability betrokken. Deze vier partijen zijn vanuit een gezamenlijke visie op het Sociale Domein met elkaar verbonden. Samen met Landgoed Verhildersum worden werkzaamheden opgepakt die zorg dragen voor het behoud van het cultureel erfgoed.

Deze samenwerking sluit aan bij de visie op burgerkracht en participatie in de nieuwe Hogeland gemeente. Landgoed Verhildersum Leens vormt een logische plek om aan deze visie inhoud te geven. Hier is sprake van een bestaande gemeenschap, die eigen waarden actief uitdraagt en activiteit van burgers als vanzelfsprekend stimuleert. Hier bestaat de mogelijkheid om mensen dagelijks mee te maken, zodat inzicht verkregen kan worden in hun leefpatroon. De bestaande gemeenschap behandelt de medewerkers niet gesegmenteerd, maar als persoon. Dit biedt een uitgelezen mogelijkheid voor de gemeente om bij aan te sluiten.

Landgoed Verhildersum Leens, met haar banden met vrijwilligers, scholen en andere erfgoedinstellingen, is een ideaal knooppunt om dit beleid dat uit de visie naar voren komt een gezicht te geven. Hierbij gaat het om 'maatwerk': de borg en haar eigen praktijk en geschiedenis vormen het uitgangspunt, de genoemde partners sluiten hierbij aan. De kunst is om de activiteiten rond de borg niet te verstoren, maar juist te versterken, een samenwerking waar alle partijen baat bij hebben. Daarmee draagt het project bij aan werkgelegenheid voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.

Mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt en vrijwilligers zorgen, aangestuurd door professionele krachten, voor de goede instandhouding van de specifieke projectresultaten en het totale toeristisch aanbod van Verhildersum.

Gebouwen

BORG

In 2011 is een BRIM voor onderhoud van de borg opgesteld voor de periode 2012-2017. De BRIM is goedgekeurd door de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed. De maximale subsidiabele kosten over deze periode bedragen € 47491,- waarvan 60% voor subsidie in aanmerking komt. Het gaat dus maximaal om € 28.495,- voor een periode van zes jaar, waarvan jaarlijks een vast bedrag wordt overgemaakt. Alle eerdere Brim aanvragen zijn afgesloten en goedgekeurd.

In de kelder van Borg wordt onderzoek gedaan naar de put. – Deze is opengemaakt en er vindt onderzoek plaats op welke wijze deze het beste weer zichtbaar kan worden gemaakt. Dit is n.a.v. een toezegging die het bestuur heeft gedaan aan Hans Kosmeier ter gelegenheid van zijn 25-jarig jubileum.

'T HOESKE

Rondom het 't Hoeske zijn naast het normale onderhoud geen grote onderhoudswerkzaamheden uitgevoerd.

MUSEUMBOERDERIJ

De metamorfose, die het museumcafé een totaal ander aanzicht heeft gegeven, is nu afgerond. Het nieuwe meubilair, nieuwe lampen en de wandbekleding hebben het museumcafé een totaal andere karakter gegeven.

OVERIGE GEBOUWEN

De vrijwilligers van de onderhoudsploeg hebben de herinrichting van de werkplaats afgerond. Er is een muur weggehaald en er is een nieuwe wand worden geplaatst. De werkplaats is omgetoverd tot een prettige, ruime werkomgeving.

De bewoners van Welgelegen, Bouwe en Dorien Ruiten, hebben begin april de woning verlaten om een nieuwe uitdaging aan te gaan. Het bestuur heeft besloten om het woongedeelte niet meer in de verhuur te doen. Het is nu in gebruik als kantoor- en vergaderruimte. Ook zijn er plannen om de Historische Vereniging De Marne in het voorhuis onder te brengen.

De schuurdeuren in de oude schuur zijn door vrijwilligers vervangen. Er zijn door hen gemaakte nieuwe deuren in geplaatst. Een geweldige prestatie. Het ziet er weer goed uit.

Onderhoud terreinen

Het onderhoud van de borgtuin is ondergebracht bij het werkvoorzieningsschap Ability. Het onderhoud in het buitengebied wordt verzorgd door de maatschap Kremer.

Ook in 2017 is nog veel werk besteed aan het terugbrengen van de tuin naar oorspronkelijke afmetingen. Ook zijn er weer tulpenbollen geplant. Deze bollen dragen vanaf 14 oktober 2016 de naam "Tulipa Verhildersum". Verhildersum heeft dus een eigen tulp, die in het najaar ook te koop is op Verhildersum.

Op diverse plekken op het terrein is grondig gesnoeid, overhangende takken en de opslag in sloten zijn verwijderd. Dode bomen bij de dierenweide zijn verwijderd.

Het hoofdpad over het terrein is van een nieuwe schelpen laag voorzien.

Personeel en Organisatie

Landgoed Verhildersum Leens heeft met 2,3 fte een relatief kleine professionele staf die zeer uiteenlopende en soms specialistische werkzaamheden verricht, variërend van conservator tot vrijwilligerscoördinator en van huismeester tot medewerker educatie. Dit betekent dat de organisatie in geval van ziekteuitval erg kwetsbaar is. De betrokkenheid van de medewerkers bij het Landgoed is groot.

Met de Groninger Kerken werken wij samen op IT gebied. Zij bieden ons ondersteuning bij het onderhoud van de server.

Vrijwilligers

Landgoed Verhildersum Leens kan niet zonder z'n vrijwilligers. Bezoekers van het landgoed komen gedurende hun verblijf bijna uitsluitend in aanraking met vrijwilligers. Zij bezetten de kassabalie, staan in de winkel, treden op als gastheer/dame en verzorgen rondleidingen. Ook achter de schermen gebeurt er veel door vrijwilligers. Elke woensdag is de onderhoudsploeg actief en in de museumboerderij dragen vrijwilligers elke vrijdag belangrijk bij aan de registratie. Op donderdagmorgen is een groep op de Borgzolder aan het registreren. Op maandag is de textielwerkgroep aanwezig en ook kantoorwerkzaamheden, organisatie en voorbereiding van exposities en evenementen, vriendenadministratie en schoonmaak worden ondersteund door vrijwilligers. Gedurende het gehele jaar zijn er vrijwilligers werkzaam in de boomgaard, op de akkers en met het vee.

Nog even op een rijtje de activiteiten waar vrijwilligers bij betrokken zijn:

catering – onderhoud – registratie – textielwerkgroep – administratie – baliemedewerkers – verkeersregelaars – achterwachten – boomgaard – dierenweide – vee – kinderwerkgroep – bestuur – Historische Dagen – rondleiders – ontw.audiotour/kijkbegeleiding – vrienden adm. – Marie – fotografie – creawerkgroep – kinderactiviteiten – streekmarkt – website – verzorging bloemstukken – verspreiding posters en folders -

Het overleg met de vrijwilligers wordt vanuit de staf met de verschillende werkgroepen gevoerd. Op deze wijze wordt de communicatie met de vrijwilligers zo laag mogelijk in de organisatie gelegd. Het directe overleg met de vrijwilligers draagt in belangrijke mate bij aan optimalisering van de bezoekerstevredenheid, aan een plezierig en transparant werkklimaat voor de vrijwilligers en aan een goede verhouding tussen vrijwilligers en betaalde krachten van het museum.

Aan het begin van het seizoen is een plenaire bijeenkomst gehouden voor alle vrijwilligers. Behalve voor het bespreken van zaken van huishoudelijke aard zijn deze bijeenkomsten ook gebruikt om de vrijwilligers te informeren over de plannen voor het nieuwe seizoen. Voor de baliemedewerkers is een workshop omgaan met de kassa georganiseerd. Ook tussentijds is er met de diverse groepen vrijwilligers regelmatig overleg geweest.

Aan het eind van het seizoen zijn de vrijwilligers uitgenodigd om het seizoen gezamenlijk af te sluiten. Het seizoen werd afgesloten doormiddel van De Vrolijke V.I.P. show . Het was een gezellige avond. Op deze wijze werden vrijwilligers bedankt voor de inzet en het harde werk in het afgelopen jaar.

Personeel

Het Bestuur heeft gekozen voor een structuur met een zakelijk manager aan het hoofd van de organisatie. De achterliggende gedachte hierbij is, dat de Stichting een brede ingewikkelde structuur heeft, met personeel en vrijwilligers in veel verschillende disciplines. Een goede zakelijke leiding is hiervoor noodzakelijk. Een gezonde bedrijfsvoering is de kurk waarop het historisch erfgoed drijft.

De staf heeft een verandering ondergaan doordat het tijdelijke contract van Petra Klooster is omgezet in een vast dienst verband.

Vrienden

Landgoed Verhildersum Leens kent een eigen vriendenvereniging.

De Vrienden steunen Verhildersum met hun financiële bijdragen en met kennis en netwerken. Jaarlijks wordt een algemene ledenvergadering gehouden met een lezing na de pauze. Zo nodig worden extra bijeenkomsten georganiseerd. Er wordt samengewerkt met Historische Kring De Marne voor gezamenlijke activiteiten.

De voorzitter en de meerderheid van de bestuursleden worden voorgedragen door de Vrienden, daardoor is de invloed op het bestuur vanuit de Vrienden groot.

Bestuur

Landgoed Verhildersum Leens heeft de volgende bestuursstructuur. Aan het hoofd staat een bestuur dat statutair voor het merendeel bestaat uit leden voorgedragen door de Vrienden van de Borg Verhildersum. Bestuursleden worden voor een periode van 4 jaar benoemd en kunnen eenmaal worden herbenoemd voor eenzelfde periode. Het bestuur bestuurt op hoofdlijnen, de dagelijkse leiding berust bij de directeur. Het bestuur vergadert regelmatig samen met de directeur, dat komt de slagvaardigheid bij het besturen en leiden ten goede. De betrokkenheid van alle bestuursleden is groot.

In april woonden de heren W. Stroetinga en T. Duursma hun laatste bestuursvergadering bij. De periode van de dhr. Stroetinga was ten einde. Dhr. Duursma heeft aangegeven zijn 2^e periode eerder te willen stoppen. Zij zijn opgevolgd door dhr. H. J. Hegge, dhr. P.M.J de Goede. In 2017 kwam ook mevr. K. Hansems het bestuur verstreken, zij zal de plaats innemen van mw A. Sijpkens- Luitjens, haar termijn is met een jaar verlengd om de continuïteit binnen het bestuur te waarborgen.

Mevr. G. van der Veen heeft eind november aangegeven haar bestuurslidmaatschap op te beëindigen.

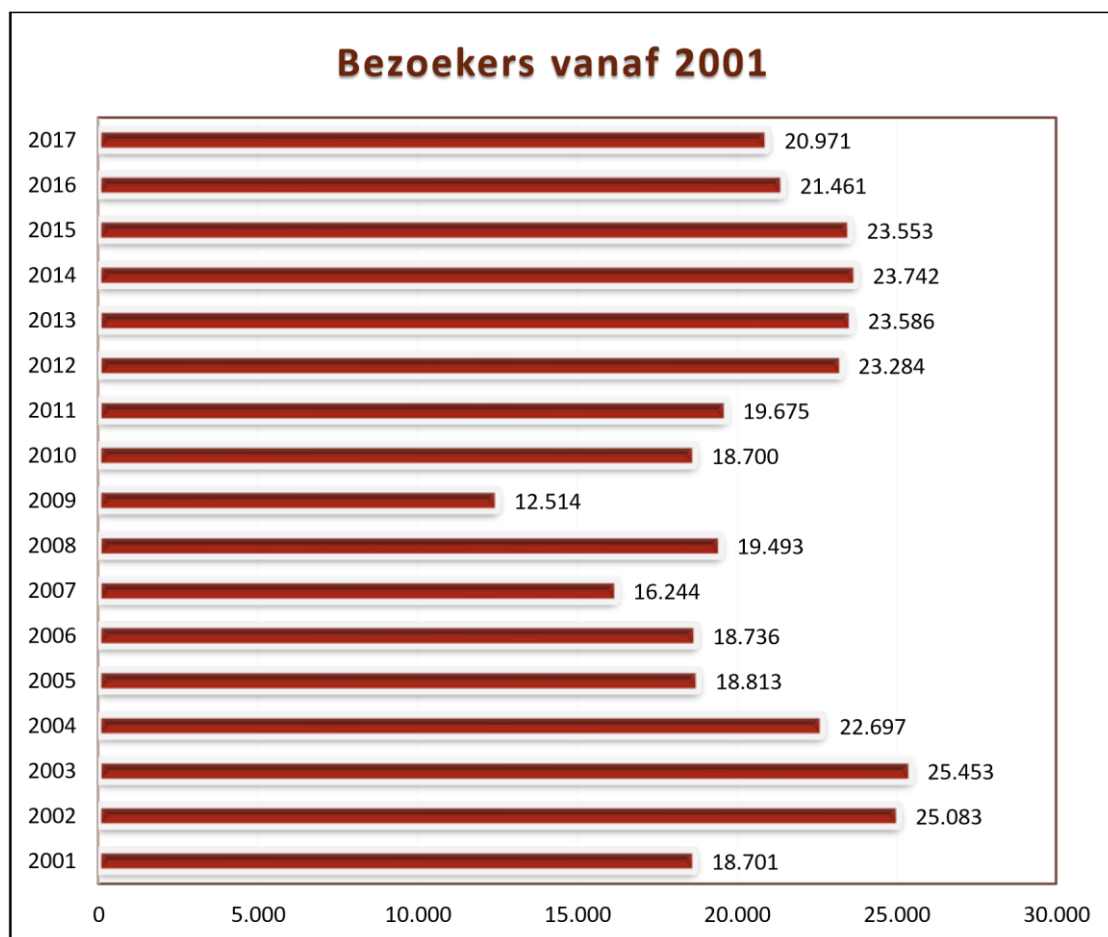
Het bestuur bestond in 2017 uit de volgende personen.

Tot april 2017: voorzitter dhr. J. Hink, secretaris dhr. T. Duursma, penningmeester dhr. W. Stroetinga, leden: mw. G. van der Veen, en mw. A. Sijpkens-Luitjens.

Na april 2017: voorzitter J. Hink, secretaris mw. K. Hansems, penningmeester P.M.J de Goede, leden: mw. G. van der Veen, mw. A. Sijpkens-Luitjens en dhr. H. J. Hegge

Bijlage 1 – Bezoekersaantallen

Bijlage 2 – Subsidie aanvragen

Vooruit naar het Verleden

Waddenfonds	€ 334.136,37	Aanvraag loopt nog
Provincie Groningen	€ 79.008,91	Aanvraag loopt nog
HSK fonds	€ 30.000,00	Toegekend
Pr. Bernard Cultuurfonds	€ 30.000,00	Toegekend
Loket Leefbaarheid	€ 10.000,00	Toegekend
VSB fonds	€ 36.180,00	Toegekend

Wereldlijke macht, kerkelijk macht

St. Groningen Orgelland	€ 2.500,00	Toegekend
Dhr. B. Meurs	€ 1.000,00	Toegekend
St. Marthe Havinga Fonds	€ 2.500,00	Toegekend
St. Stem	€ 500,00	Toegekend
Provincie Groningen	€ 1.500,00	Toegekend

Digitalisering collectie

Prins Bernard Cultuurfonds	€ 10.000,00	Toegekend
Prins Bernard Cultuurfonds	€ 6.000,00	Toegekend

Wat spookt er rond Verhildersum

Bijdrage Fieldwerk Company	€ 3.400,00	Toegekend
Fonds NME	€ 3.500,00	Toegekend
ANWB	€ 2.500,00	Toegekend
Provincie Groningen	€ 3.817,92	Toegekend

Aankoop schilderij Edzard Tjarda van Starckenborgh

Vereniging Rembrandt	€ 5.000,00	Toegekend
Crowdfunding aankoop Edzard	€ 11.255,00	Ontvangen

Bijlage 3 - Bestuurssamenstelling

Hoofd- en nevenfuncties van het bestuur

Dhr. J. Hink, voorzitter

- Voorzitter/penningmeester van de Stichting Arboretum Notoarestoen
- Voorzitter van de Hogelandster Energie Coöperatie
- Voorzitter van de Groninger Energiekoepel

Mevr. K. Hansems, secretaris vanaf april 2017

- Tot 1 april 2018 bestuurssecretaris woningstichting de Delthe, Usquert
- Voorzitter Landelijke Rijvereniging en Ponyclub 'De Waddenruiters', Warffum

Dhr. T Duursma, secretaris tot april 2017

Geen

Dhr. P.M.J de Goede, penningmeester vanaf april 2017

- De Goede Advocatuur en Consultancy - advocaat (bestuursrecht, i.h.b. omgevingsrecht, vastgoed/huur)
- Lid Raad van Toezicht Stichting Plateau integrale kindcentra Assen
- Voorzitter Regionale Klachtencommissie (woningcorporaties) Noord Groningen
- Lid bezwaarschriftencommissie Emmen
- Voorzitter Raad van Toezicht Kids2b
- Plaatsvervangend voorzitter klachtencommissie De Noorderbrug
- Lid bezwaarschriftencommissie Bedum – De Marne – Winsum

Dhr. W, Stroetinga, penningmeester tot april 2017

- Bestuurslid Vliegveld Groningen Airport Eelde
- Voorzitter Commerciële Club Groningen Senioren;
- Voorzitter Zomerbad Peize; Penningmeester SFMOG Groninger kerken;
- KNVB Ambassadeur; Penningmeester Stichting Geïntegreerde Visserij Lauwersoog;
- Penningmeester Coöperatie Vissers van de Kust.

Mevr. A. Sijpkens – Luitjens

- Voorzitter St. Promotie Waddenland
- Voorzitter St. Dorsgarnituur Halfambt
- Coördinator St. Peuterspeelzaalwerk De Marne
- Voorzitter Reüniecommissie Hogeland College Warffum

Mevr. G. van der Veen, tot december 2017

- Adviseur bij BdW Museumadvies, Lid van de coöperatie MuseumMakers.

Dhr. H. J. Hegge

- MT lid Teijin-Aramid Delfzijl
- Landbouwonderneming
- Lid bestuur CDA Het Hogeland
- Voorzitter Vereniging IJsbahn Kloosterburen

Bijlage 4 - Baten en lasten over 2017

Landgoed Verhildersum Leens

Baten en lasten 2017

	2017	2016
BATEN		
Netto omzet	160.531	137.905
subsidiebaten	388.011	425.818
TOTALE BATEN	548.542	563.723
LASTEN		
Personeelskosten	162.437	172.407
Afschrijvingen	2.610	32.377
Overige personeelskosten	19.842	18.701
Huisvestingskosten	51.416	45.470
Landgoed, opstallen, wegen enz.	154.300	132.385
Exploitatiekosten	122.477	198.288
Organisatiekosten	34.408	23.080
TOTALE LASTEN	547.430	622.708
<hr/>		
Exploitatieresultaat	1.112	-58.985
Financiële baten en lasten	9.022	81.196
Resultaat	10.134	22.211

Bijlage 5 - Bruiklenen en schenkingen

Bruiklenen aan andere instellingen en personen:

Museum stad Appingedam:

2 deurs mahonie buffet (9327), wortelnoten dames bureau (9261), eiken bureaustoel (9256), 4 mahonie stoelen Louis XV stijl (9253), kroonluchter met kristallen pegels (9615), mahonie wijntafeltje (9385.2), 2 schilderijen van Jan Jansz de Stomme (9445)

Zuiderzeemuseum, Enkhuizen, Seedikster Tour, Marrum. Karsten Hoeve, Ruinerwold, Stichting Sukerei, Damwoude – diverse objecten - gereedschappen en kleine handwerktuigen

Bruiklenen van andere instellingen en personen:

Stichting Hinszorgel Leens, secretaireorgel, **Groninger Museum**, diverse objecten

Schenkingen aan het museum

Fam. Talma-Stheeman	- schilderij, landschap, van de hand van Jacobus Nicolaas Tjarda van Stachouwer
	- klein langwerpig landschapschilderij van de hand van Jacobus Nicolaas Tjarda van Stachouwer
	- buffet – Louis XVI
Mevr. A. Middel-Linden	kleding en beddengoed
Mevr. E. Muntinga-Gosselaar	vrouwenhemd en linnen laken
Dhr. W. Leber	zes lepelboren
Mevr. Marez	kleding
Mevr. J. Kuiper	kleding
Mevr. M. Medema-Bos	hoed
Mevr. C. ten Have	kleding
Mevr. G. Mulder	drie schilderijen
Mevr. M. Doeven-Stegeman	bruidslaken
Mevr. T. Kruizinga	bevrijdingsrok
Mevr. R. Ritsema-Pesman	laken en kleding
Mevr. A. van Cingel-Gorter-Nw.Zeeland	kleding en goederen
Dhr. L. Wiersum	jak en textiel
Mevr. H. Lourens	merklappen